

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380 kV Zeeuws-Vlaanderen, VenP
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Uw kenmerk :
Uw brief van :
Behandeld door :
Doorkiesnummer :

Zaaknummer : Z23.031545
Documentnummer : D23.636852
Bijlagen :
Heinkenszand, 6 december 2023

Onderwerp: Reactie op het voornemen en voorstel voor participatie Nieuwe 380 kV-
hoogspanningsverbinding Zeeuws-Vlaanderen

Geachte mevrouw, heer,

Wij hebben kennis genomen van het document Voornemen en voorstel voor participatie Nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding Zeeuws-Vlaanderen (hierna VenP), datum 9 november 2023, versie 1.0. Een helder VenP waarin het waarom, de nut en noodzaak en de doelstellingen en opgave van een nieuwe 380 kV-verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen concreet zijn uiteengezet. Wij willen u bedanken voor het zorgvuldige proces dat u doorloopt, waarin wij ambtelijk en bestuurlijk goed zijn ingelicht en waarin u onze bewoners online en tijdens een informatiebijeenkomst op dinsdag 28 november 2023 in Heinkenszand heeft geïnformeerd.

Geen nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen over Borsels grondgebied

Dit zorgvuldige proces maakt nog niet dat wij ons volledig kunnen vinden in het voornemen (deel 1 van het VenP), daar waar dit het grondgebied van de gemeente Borsele betreft. Bij de voorbereiding en het opstellen van het VenP hebben wij, zowel ambtelijk als bestuurlijk, al meerdere malen aangegeven afwijzend te staan tegen nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen op ons grondgebied. De gemeente Borsele is een gemeente van contrasten. We huisvesten enerzijds een intensief haven- en energiegebied en anderzijds hebben we een schitterend open landschap met vaak eeuwenoude structuren en met dorpen met veel gemeenschapszin. Dat open landschap en de leefbaarheid van onze bewoners is ons heel veel waard en nog meer hoogspanningstracés doen daar in onze ogen teveel afbreuk aan. Wij zijn dan ook teleurgesteld in het VenP te lezen dat in stap 2 van de procedure (de verkenning/de (concept) Notitie Reikwijdte en Detailniveau) in ieder geval twee bovengrondse tracéalternatieven onderzocht gaan worden die allebei over een aanzienlijke afstand over Borsels grondgebied lopen. Het college wil geen nieuwe bovengrondse hoogspanningsmasten op haar grondgebied, op 5 oktober 2023 heeft de gemeenteraad hierover unaniem een amendement aangenomen en ook de Borselse Voorwaarden Groep heeft dit in een van haar voorwaarden voor grootschalige energietransitieprojecten opgenomen.

Samenkomst/samenhang ontwikkeling grootschalige energietransitie

De inwoners van de gemeente Borsele zien een aantal impactvolle ontwikkelingen op het gebied van grootschalige energietransitie op ons grondgebied samenkomen. Hierbij doelen wij onder meer op de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV west, de uitbreiding van het bestaande hoogspanningstation Borssele, de aanlandingen van de windparken Borssele, IJmuiden Ver Alpha en Nederwiek 1, een nieuw hoogspanningsstation omgeving Sloegebied, de bedrijfsduurverlenging van de huidige kerncentrale, de mogelijke realisatie van twee nieuwe kerncentrales, het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland en verscheidene waterstofprojecten in het Sloegebied. En dan nu weer een 380 kV hoogspanningsverbinding naar Terneuzen.

Deze projecten zijn van nationaal belang, vragen veel van de beperkte fysieke ruimte en hebben allemaal in meer of mindere mate impact op de omgeving én op elkaar. We tellen in dit verband nu op ons grondgebied zeven lopende en aanstaande Rijkscoördinatieregeling-procedures/projectprocedures die de komende jaren deels parallel en deels volgtijdelijk worden doorlopen. Wij herhalen hierbij hetgeen we in de lopende procedures reeds hebben aangegeven dat het in onze ogen niet meer volstaat om deze projecten als losse bouwstenen procedureel af te wikkelen, maar dat het noodzakelijk is om een totaalvisie voor deze grootschalige energietransitie op te stellen. De ruimte is schaars en kan maar één keer uitgeven worden en uiteindelijk gaat het voor onze gemeente en onze inwoners om de opgetelde effecten op landschap, milieu en leefbaarheid. Onze steeds weer terugkerende boodschap is: biedt overzicht, onderken en onderzoek hoe projecten samenhangen en elkaar beïnvloeden (positief en negatief) en laat dat meewegen in de besluitvorming. Wij begrijpen dat het lastig is om de verschillende ontwikkelingen die allemaal een andere mate van zekerheid en concreetheid kennen onderling te beschouwen. Toch is dat waar primair u, als rijksoverheid, voor aan de lat staat. Naar onze opvatting is “de puzzel” zo complex aan het worden dat wij aan u dringend in overweging geven om deze integraal op te pakken door hier een meer regisserende en coördinerende rol in te nemen dan tot heden.

Zoekgebied 380 kV Zeeuws-Vlaanderen

Het in het Ven P opgenomen zoekgebied voor een 380 kV-hoogspanningsverbinding Zeeuws-Vlaanderen strekt zich, ten noorden van de Westerschelde, uit over het grondgebied van de gemeenten Reimerswaal, Kapelle en Borsele. Dit vanwege het gegeven dat de nieuwe verbinding “ergens” moet inlussen op de verbinding Borssele – Rilland. Toch geeft u zelf slechts twee suggesties voor hoogspanningstracés richting Terneuzen, beide over het grondgebied van onze gemeente.

In eerdere studies, bijvoorbeeld de door DNV in opdracht van TenneT uitgevoerde studie Ontsluiting Terneuzen 380 kV, d.d. 20 december 2021, was sprake van een bredere set aan alternatieven, inclusief oplossingen met (veel) minder of zelfs geen impact op Borsels grondgebied. Helaas zien wij deze, zonder verdere uitleg, niet terug in het VenP. Bij deze verzoeken wij u minimaal de in het rapport van DNV genoemde alternatieven mee te nemen in stap 2 van de procedure (de verkenning/de (concept)Notitie Reikwijdte en Detailniveau).

Te onderzoeken twee bovengrondse tracéalternatieven in de verkenning

Hierboven hebben wij al nadrukkelijk aangegeven dat wij ons, om ons moverende redenen, niet kunnen vinden in nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen op ons grondgebied, Desondanks willen wij toch kort ingaan op de in het VenP genoemde twee tracéalternatieven waarvan het voornemen is dat deze onderzocht gaan worden in de verkenning. Tracés die wij als gemeente ongeschikt vinden.

Tracé verbinding Goes-Terneuzen

Gesteld wordt dat dit tracé voldoet aan het uitgangspunt “bundelen met bestaande infrastructuur” nu deze grotendeels aangelegd kan worden naast de bestaande 150 kV-verbinding. In de paragrafen 2.6 en 2.9 van het VenP wordt vervolgens vermeld dat, voor wat betreft het 150 kV-netwerk op Zuid-Beveland de verwachting is dat alle 150 kV-vakwerkmasten tussen Ellewoutsdijk en de T-splitsing (ter hoogte van de Zuiderlandseweg 7 te Heinkenszand) geamoveerd worden nadat de 380 kV-verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen is gerealiseerd. Met andere woorden, er wordt nu gebundeld met bestaande infrastructuur die verwijderd wordt nadat de nieuwe verbinding is gerealiseerd. Dit is niet uitlegbaar. En kan niet gesteld worden dat bij dit tracé sprake is van bundelen.

Gezien het causale verband tussen de aanleg van een 380 kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen én het hierdoor overbodig worden van de bovengrondse 150 kV-verbinding tussen Ellewoutsdijk en de T-splitsing (ter hoogte van de Zuiderlandseweg 7 te Heinkenszand) delen wij uw opvatting niet dat het amoveren van laatstgenoemde verbinding geen onderdeel is van de scope van het project Nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding Zeeuws-Vlaanderen. Wij verzoeken u dan ook het amoveren van bovengenoemde bovengrondse 150 kV-verbinding wel onderdeel uit te laten maken van de scope en vanaf stap 2 in de procedure (de verkenning/de (concept) Notitie Reikwijdte en Detailniveau) volwaardig mee te nemen in het verdere proces.

Tracé Westerscheldetunnelweg

De Westerscheldetunnelweg is in 2003 in gebruik genomen. De tracékeuze van deze doorgaande weg en de ligging/inpassing van deze weg in een open polderlandschap is met de nodige zorgvuldigheid tot stand gekomen. Daarbij is uitgangspunt geweest dat de weg opgaat in het landschap en juist niet gezien/geaccentueerd moet worden. Een bovengrondse hoogspanningsverbinding koppelen aan deze minimalistisch vormgegeven en nauwelijks beleefbare weg gaat ten koste van de in het verleden gekozen zorgvuldige tracering/wegontwerp.

Ondergronds

In het VenP is aangegeven dat uit onderzoek blijkt dat voor dit tracé een kabellengte van 7 km nettechnisch ondergronds uitgevoerd kan worden. Hiermee is niet gezegd dat een langere lengte niet mogelijk is. Een langere lengte behoorde immers niet tot de scope van het onderzoek. Bij deze verzoeken wij u om bij de verkenning (voor alle tracés) onderzoek te doen naar de maximale kabellengte die nettechnisch ondergronds uitgevoerd kan worden en de impact die daarmee gepaard gaat.

Dit onderzoek moet niet beperkt worden tot/zich richten op de twee bovengrondse tracés die nu in het Ven P opgenomen staan, omdat voor een ondergrondse tracé bundeling met bestaande infrastructuur geen ruimtelijk uitgangspunt is. Met andere woorden, de ligging van de ondergrondse tracés wordt bepaald door de maximale kabellengte die nettechnisch ondergronds uitgevoerd kan worden.

Samengevat

- Geen nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen over Borsels grondgebied.
- In fase 2 van het project (de verkenning) moeten ook tracé-alternatieven buiten Borsels grondgebied toegevoegd worden. Dit betreft minimaal de in het rapport van DNV genoemde alternatieven.

- Los van het gegeven dat wij afwijzend staan tegenover nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen op ons grondgebied, vinden wij de in het VenP opgenomen tracés niet passend.
- Het amoveren van de bovengrondse 150 kV-verbinding tussen Ellewoutsdijk en de T-splitsing (ter hoogte van de Zuiderlandseweg 7 te Heinkenszand) moet onderdeel (gaan) uitmaken van de scope en vanaf stap 2 in de procedure (de verkenning/de (concept) Notitie Reikwijdte en Detailniveau) volwaardig meegenomen worden in het verdere proces.
- In fase 2 van het project moet onderzoek plaatsvinden naar de mogelijkheid van ondergrondse aanleg van alle tracés, over land en door de Westerschelde. De ligging van deze ondergrondse tracés wordt bepaald door de maximale kabellengte die nettechnisch ondergronds uitgevoerd kan worden.
- Er moet een zorgvuldige afweging van alternatieven en een transparante dialoog met de betrokken partijen plaatsvinden.
- Er is vanuit de gemeente, maar ook vanuit haar inwoners, dringend behoefte aan een meer integrale aanpak/onderlinge afstemming van de impactvolle ontwikkelingen/projecten op het gebied van grootschalige energietransitie die op het grondgebied van Borsele samenkomen. De rijksoverheid moet hiertoe het initiatief nemen/haar verantwoordelijkheid pakken.

Wij vertrouwen erop dat onze hierboven genoemde aandachtspunten onderdeel gaan uitmaken van het verdere proces voor de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding Zeeuws-Vlaanderen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Borsele,
de secretaris,   de burgemeester,